

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 13 września 2024 r.

WK-I.431.1.40.2024

**Pan
Tomasz Dąbrowski
Burmistrz Miasta Łomianki**

**Urząd Miejski w Łomiankach
ul. Warszawska 115
05-092 Łomianki**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy Andrzej Nieszporek – starszy inspektor wojewódzki oraz Dariusz Lichtblau – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 24 czerwca do 5 lipca 2024 r. kontrolę problemową w Urzędzie Miejskim w Łomiankach, z siedzibą przy ul. Warszawskiej 115.

Kontrolą objęto działalność urzędu stanu cywilnego oraz realizację zadań z zakresu ustawy o zmianie imienia i nazwiska w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 12 czerwca 2024 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 23 sierpnia 2024 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Burmistrzowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 11 urodzeń, 174 małżeństw i 253 zgonów, a także 3 zdarzeń, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego, 140 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 2 czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 32 czynności

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

sprostowania aktu stanu cywilnego i 57 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego. Ponadto wydano 7 zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 40 zaświadczeń o stanie cywilnym oraz 2 zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby. W okresie kontrolowanym wydano również 60 decyzji na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska³ oraz 13 decyzji w przedmiocie wyrażenia zgody na skrócenie terminu oczekiwania na zawarcie małżeństwa.

W kontrolowanym okresie nie wydawano zaświadczeń o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego, jak również decyzji o odmowie dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego.

Badaniu poddano 10 aktów urodzenia, 10 aktów małżeństwa, w tym: 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego (dalej: USC) i 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴, 10 aktów zgonu, w tym 3 dotyczące obywateli Ukrainy, 3 czynności polegające na rejestracji zdarzeń, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego, 5 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 2 czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 5 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 5 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, a także 7 zaświadczeń o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 5 zaświadczeń o stanie cywilnym oraz 2 zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby. Ponadto badaniu poddano 5 decyzji wydanych na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz 3 decyzje w przedmiocie wyrażenia zgody na skrócenie terminu oczekiwania na zawarcie małżeństwa.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywał w poddanych kontroli sprawach kierownik USC oraz zastępca kierownika USC, zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego⁵, uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

---

³ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809, ze zm.).

⁵ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1378), dalej: p.a.s.c.

Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 52 ust. 1, art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c. Poddane kontroli akty urodzenia, małżeństwa oraz zgonu zawierały elementy określone odpowiednio w art. 60, art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c.

Akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁶.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegających na sprostowaniu, uzupełnieniu, rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, transkrypcji aktu stanu cywilnego oraz odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego – dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3, art. 99 ust. 1, art. 105 ust. 1 oraz art. 109 ust. 3 p.a.s.c.

Zagadnienie spełnienia przez kierownika USC obowiązków informacyjnych polegających na powiadamianiu osób, których akt dotyczy o zamiarze sprostowania lub uzupełnienia ich aktu stanu cywilnego nie było przedmiotem oceny, ponieważ o dokonanie ww. czynności w przypadku aktów urodzenia występowały osoby, których ten akt dotyczył, natomiast w przypadku aktu małżeństwa wnioskowali oboje małżonkowie.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym, a także zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach zbiorowych do aktów urodzeń znajdowały się karty urodzenia oraz protokołów zgłoszenia urodzenia, w aktach zbiorowych do aktów małżeństwa znajdowały się zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenie wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokołów przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, natomiast w aktach zbiorowych do aktów zgonu znajdowały się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu. Ponadto ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są przechowywane w odpowiednich warunkach i są właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

---

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

Zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, zaświadczenia o stanie cywilnym, a także zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby wydano z zachowaniem terminu wskazanego w art. 217 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego⁷.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 99, art. 104 oraz art. 109 p.a.s.c. kierownik USC zamieścił adnotacje informujące o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogami określonymi w art. 23, art. 105 ust. 1 oraz art. 110 ust. 1 p.a.s.c.

Wydane z urzędu odpisy skrócone aktów urodzenia, małżeństwa oraz zgonu zostały sporządzone i wydane z zachowaniem terminu.

We wszystkich poddanych badaniu przypadkach prawidłowo realizowano obowiązek polegający na zamieszczaniu wymaganych wzmianek i przypisków.

Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany nazwiska wydane zostały zgodnie z właściwością organu określoną odpowiednio w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 k.p.a. Przedmiotowe decyzje zawierały wszystkie wymagane elementy określone w art. 107 k.p.a.

Ustalono, że wysokość pobranej opłaty skarbowej za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji, rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, a także za wydanie decyzji o zmianie nazwiska i zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, zaświadczeń o stanie cywilnym oraz zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby – była zgodna z określoną w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej⁸.

Osoby zatrudnione w okresie objętym kontrolą na stanowisku kierownika USC i zastępcy kierownika USC spełniały wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowisk w zakresie wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 8 ust. 1 p.a.s.c.

Nie stwierdzono przechowywania w archiwum urzędu stanu cywilnego ksiąg stanu cywilnego i akt zbiorowych z naruszeniem zasad ich przekazywania do właściwego archiwum państwowego, określonych w art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 3 p.a.s.c.

---

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) – dalej k.p.a.

⁸ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111).

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydanie 2 decyzji o zmianie imienia i nazwiska na podstawie niekompletnych wniosków, niezawierających oświadczenia wnioskodawcy o tym, że nie składał wcześniej wniosku w tej samej sprawie do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została już wydana decyzja odmowna, czym naruszono postanowienia art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o zmianie imienia i nazwiska.
2. Wyrażanie zgody na skrócenie okresu oczekiwania na zawarcie małżeństwa w formie decyzji administracyjnej, czym naruszono postanowienia art. 76 ust. 10 p.a.s.c., zgodnie z którym: *„Zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem terminu, o którym mowa w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, kierownik urzędu stanu cywilnego albo konsul udziela na piśmie”*. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w oparciu o 3 sprawy poddane analizie, przy czym w danych statystycznych przekazanych przez jednostkę kontrolowaną przed rozpoczęciem kontroli wynika, że opisywany sposób załatwienia sprawy dotyczył 13 przypadków w okresie objętym kontrolą.
3. Niedokumentowanie daty wpływu zaświadczeń stwierdzających, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, we wszystkich przypadkach poddanych kontroli. Mając na uwadze treść art. 87 ust. 5 p.a.s.c., w którym określono skutki prawne przekroczenia terminu, w którym duchowny obowiązany jest przekazać właściwemu miejscowo Kierownikowi USC przedmiotowe zaświadczenie (odmowa sporządzenia aktu małżeństwa), prawidłowe udokumentowanie daty wpływu do USC ww. zaświadczenia wydaje się szczególnie uzasadnione.
4. Odtworzenie treści 1 aktu urodzenia oraz 1 aktu zgonu pomimo braku przesłanek do zarejestrowania ww. zdarzeń w trybie wskazanym w art. 109 p.a.s.c. W przypadku opisywanego urodzenia wnioskodawczyni załączyła do wniosku odpis ukraińskiego aktu urodzenia, natomiast w przypadku zgonu wnioskodawca załączył do wniosku świadectwo zgonu, który nastąpił w Szwecji. W zaistniałej sytuacji do rejestracji urodzenia należało zastosować art. 104 p.a.s.c., z uwagi na fakt przedłożenia przez zainteresowaną odpisu aktu urodzenia, natomiast do rejestracji zgonu należało zastosować art. 99 p.a.s.c., ponieważ w Szwecji nie prowadzi się rejestracji stanu cywilnego, wskutek czego przedłożone świadectwo zgonu nie jest tam uznawane za akt zgonu.
5. Niedostateczne oznakowanie akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego. We wszystkich poddanych kontroli przypadkach stwierdzono, że strona tytułowa akt zbiorowych zawierała jedynie numer aktu, nie zamieszczono natomiast daty sporządzenia aktu, czym

naruszono postanowienia § 42 ust. 3 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono brak udokumentowania lub niedostateczne udokumentowanie doręczenia dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Opiswane uchybienie dotyczy braku udokumentowania doręczenia 1 odpisu zupełnego aktu małżeństwa sporządzonego w związku z jego uzupełnieniem, 2 zaświadczeń o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz 1 zaświadczenia o zamieszczonych lub nie zamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych wskazanej osoby, jak również niewskazania daty doręczenia 1 odpisu zupełnego aktu małżeństwa sporządzonego w związku z jego sprostowaniem oraz 1 zaświadczenia o stanie cywilnym.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Mając na uwadze powyższe ustalenia zobowiązuję Pana Burmistrza do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości poprzez:

1. Wydawanie decyzji o zmianie imienia i nazwiska na podstawie kompletnych wniosków, zawierających w szczególności oświadczenie wnioskodawcy o tym, że nie składał wcześniej wniosku w tej samej sprawie do innego kierownika urzędu stanu cywilnego lub nie została już wydana decyzja odmowna.
2. Wyrażanie zgody na skrócenie okresu oczekiwania na zawarcie małżeństwa w sposób określony w art. 76 ust. 10 p.a.s.c.
3. Dokumentowanie daty wpływu zaświadczeń stwierdzających, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego.
4. Stosowanie odpowiednich trybów rejestracji stanu cywilnego polegających na odtworzeniu zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, transkrypcji aktu stanu cywilnego oraz rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Prawidłowe oznaczanie akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego.

Ponadto wskazuję na konieczność prawidłowego udokumentowania faktu doręczenia dokumentów z zakresu rejestracji stanu cywilnego.

Przedstawiając powyższe informuję, że od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Burmistrza do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Proszę o udzielenie powyższej informacji za pośrednictwem e-Doręczeń lub ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Lesław Kuczyński
Zastępca Dyrektora Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/